

FEDERATIUNEA

Diurnalul politic, literar, comercial si economic.

Va esi Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Domnec'a, demaneti'a.

Locuinta Redactorului:

si
Cancelari'a Redactiunii:

e in
Strat'a Morarilor Nr. 13.

Articolii nefrancate nu se voru
primi decât numai de la corespun-
denti regulari ai „Federationii“
Articlii tramisai si nepublicati se
voru arde.

Prețulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre șase lune . . . 7 fl. 60 cr.
Pre anulul intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brate pentru fiecare care publicati-
une aparatu. In Loculu deschis
20 cr. de linia
Unu exemplariu costa 10 cr.

Dieta Ungariei.

Dieta Ungariei si-a inchisiatu in sedinti'a de
sta-di (7 aug.) desbaterile asupra proiectelor de legi
privitorie la inarmare; mane se voru primi in a 3-a
reire, si cu acest'a diet'a si-va suspende sedintiele
pana la 16 septembrie. — Deputatii romani n'au
partu parte la desbaterile amintitelor proiecte de
legi, d'in motivele insirate in cuventarea d. Ales.
Romanu, carele pre basea contielegerei ce au avutu
deputatii romani se insarcinase a da spres-iune ace-
stei resolutiuni a loru. Am vre, ca spunendu ca „de-
putatii romani“ au facutu seu n'au facutu cu-
care lucru, se finu deplinu inticlesi si se n'avemu tre-
nintia de a ne mai splicã. Inse, dorere, fiindcã avemu
si deputati de acci-a, cari numai dupa nascere suntu
romani, ne vedemu de multe ori siliti a face excep-
tiuni. Asiè ni se intempla si in casulu presinte. —
Candu a facutu d. Alesandru Romanu declarati-
une: ca d'insulu si consotii sei de principiu nu
voru se iè parte la desbaterile proiectelor de legi
privitorie la inarmare, nece unu deputatu romanu
seu serbu n'a avutu curagiulu a se dechiarã d'in con-
tra, in câtu ti-veniã a crede ca toti sunt de acordu
la privinti'a acest'a. — Lucrulu inse s'a lamuritu la
votu. Si acè punemu sub ochii onoratiulu publicu
numele aceluor deputati, cari s'au conformatu de-
chiaratiunei d. Romanu, cum si alu aceluor'a, cari
in procesu d'in contra. — La intrebarea: ca pri-
nescu proiectele de lege, despre cari vorbimu, res-
punsura cu da d'intre dep. rom. Georgiu Joanovi-
ciu, Petru Mihályi, Mateiu Popu Grideanu,
Caval. Puscariu, J. Tulbasiu, Gerardu Veg-
io, era d'intre dep. serbi: Stojacicovici si Tri-
anati; cu ba respunsura: Vincentiu Babesiu,
Sig. Borlea, Iosifu Hodosiu, Andreiu Medanu,
Ant. Mocioni, Ales. Mocioni, Ioanu Misiciu,
Sig. Popoviciu. Ales. Romanu si Flor. Varga;
si absentu fura: Ioanu Balomiri, Simeonu Balomiri,
Ales. Bohetielu, Iosifu Hosszu, Ilie Macelariu, Geor-
giu Mocioni, Ioanu Moldovanu, Sigism. Popu, Ioanu
Popoviciu Dcsseanu, Avramu Tincu si Alois. Wlad.

Darea de sange este cea mai grea. Era la noi,
raportele de fatia, este mai grea de câtu in ori ca-
re altu statu. Poporulu alege deputati, fãra indoie-
la, pentru ca acesti-a se-i apere interesele. Cum au co-
spunsu sengurateci deputati acestei chiamãri a
loru, in cea mai momentosa cestiune, se vede apria-
tu d'in conspectulu de susu,

De altmintrea d'in parte-ne eramu pregatiti a
pede pre câti-va deputati romani votandu cu majori-
tatea dietei, de s'ar' fi pusu la votu ori ce lucru; ne-a
apripisu numai voturile dd. Mateiu Popu si I.
Tulbasiu. Dupa interelatiunea de deuna-di era-
tu in dreptu a asteptã, ca acesti dni se ièe alta
intepiune. Dar' in daru! Domni'a loru suntu
cei de mai innaiute. Ne-am saturatu a li
mai face observãri; i lasãmu in judecat'a natiunei,
si punemu suscriitoriloru interelatiunei de deuna-di
mai urmatori'a intrebare: dupa respunsulu ce au
datu de la ministru, ce mai au dumialoru in
ca ungu.resca? ce scopu urmarescu si cum li vo-
tu potè multiemè pentru portarea loru? Ne cape-
tu respunsu vomu, raspunde noi. Acum reveni-
tu la sied. d'in 3 aug., d'in care impartesimu urma-
tu cuventare:

Cuventarea

Deputatulu **Alesandru Romanu**, tienuta in siedinti'a
in 3 aug. a. c. a camerei reprezentantiloru Un-
gariei.

Onorab. Camera! (Scomotu, strigãri: recede!
Presidintele trage clopotielulu) **A. Romanu**: Nu re-
du si rogu pre dd. deputati ca se aiba rabdare nu
mai pentru ca se fiu intielesu ci, si mai vertosu,
ca se nu fiu reu-intielesu. (Bine.)

Proiectele de legi, cari ni se presinta, sunt des-
tate, chiaru si in intielesulu raportulu cetitu alu
comisiunei, a statoru pentru armat'a imperatesca-re-
ca unu contingente, de carele imperiulu n'a dis-
su pana asta-di, neci-una-data, si carele nu numai
sange, ci intrecede departe contingentele ostiriloru ce-
tu mai insemnate staturi europene, cu multu mai
ari, dupa numerulu si poporatiunea loru, decâtu
imperulu austriacu.

Acestu contingente enorme, proieptatu in favo-
rulu armatei, ar' immultf darea cea mai grea, darea
sangelui, si prin acest'a ar' immultf proportional-
minte dãrile pecuniarie, cari sunt neseperabili de cea
d'antãia, fiindu ca in casulu adoptarei acestoru pro-
iepte, — chiaru de nu vomu considerã sacrificiele
extraordinarie, rezultate a le pruritului de bataia seu
de atacu, ce se nasce de sine in armatele mari, —
dotarea ministriulu comune de resbelu si a celui ma-
giaru pentru aperarea tierci aru trebui immul-
tita inca si in tempu de pace; a fara de acest'a, co-
munetãtile, cari sunt indetorate a administrã pre cei
oblegati de a militã, ba, ce e mai multu chiaru fami-
liele, respective individii, cari d'in caus'a economiei
de campu nu voru fi inrolati, voru fi supusi unei con-
tributiuni necunoscuta pâna aci.

Inse aceste proiecte de legi cari, precum dîse-
ramu, apesa preste mesura poporatiunea tierci cu dãri
de sange si pecuniarie, mai au inca una lature, forte
vatematoria pentru tier'a nostra, încãtu adeca ele de-
spoia legislatiunea nostra de dreptulu seu aviticu,
fundamentale, de a fi singura îndreptãtita a determi-
nã, dupa necesitate, numerulu fecioriloru, ba chiaru
de a-lu denegã cu totul.

Afara de acest'a parerea mea este, ca securita-
tea staturiloru contra atacuriloru esterne si interne
nu este garantata prin numerulu celu mare alu ar-
mateloru, ci mai multu prin multumirea cetateniloru
si prin iubirea de patria inspirata prin acest'a
multimire, dupa ce nu voiescu nece ca poporatiunea
patriei nostre se fia ingreunata preste mesura cu dã-
ri de sange si pecuniarie, nece ca armat'a se fia con-
siderata de scopu alu statulu si a fara de aceste voi-
ca se se pastreze in deplina intregitate drepturile
fundamentale a le patriei, — proiectele cestiunate nu
le potu primi a nume:

pentru ca sub pretestulu (mascã) principiiulu
de a fi oblegati toti a militã, se intentiuneza infini-
tiarea unei armate permanente de unu contingentu
enorme; — nu le potu primi mai de parte:

pentru ca, luandu in consideratiune paragrafi
relativi la ostirile menite pentru aperarea patriei
(honvedu), prin acci-a se intentiuneza nu atãtu infini-
tiarea unei armate a Ungariei, ci numai una ostire
cu misiunea de gindarmeria, si carea n'ar' fi decâtu
partea integritoria, decâtu rezervã armatei impera-
tesci. In fine, si partecularminte, nu le potu primi:

pentru ca in urmarea procedurii cu totulu con-
traria repetiteloru concluse a le onorabilei camere,
drepturile neinstrainabile a le natiuniloru regnicola-
rie, inca neci pana in diu'a de asta-dinu sunt garan-
tate prin lege (strigãri in stang'a: asiè este!)

Daca in asta privintia, si la punctulu d'in urma,
asiu fi avutu cea mai putiena indoie-la, aceea cu to-
tulu ar' fi resfiratu-o d. dep. Mauru Pertielu, (se
audfmu!) prin expresiunile provocatorie a le cuven-
tãrii sale, (se audfmu! nu audfmu nemica)* — daca,
dîcu, in privinti'a punctulu d'in urma asiu fi avutu
vre o indoie-la, ar' fi resfiratu-o d. dep. Pertielu, cã-ci
trecandu cu vederea, cã d. sa si-revindica meritulu
pentru nascocirea acestoru proiecte de legi, — eu
neci cã lu pismuescu pentru acest'a gloria —
trecandu cu vederea, cã au atacatu in acest'a came-
ra pre unii, cari nu sunt aici de fatia si nu se potu ape-
rã, si cã d'in asemene atacuri cam de comunu resul-
teza chiaru contrariulu celoru ce se intentiuneza, du-
pa ce inse la aceste respunsura alti, eu trecu la acea
parte a cuventãrii dlui deputatu, prin carea me sen-
tiescu a fi atinsu eu si consociei mei de principiu.

Onor. d. deputatu adeca, vrendu a dovedu ne-
cessitatea cumplitei armate ce va resultã d'in cestiu-
natele proiecte de lege, au motivatu-o si cu opressi-
nea natiuniloru nemagiare (in drept'a: n'au dîsu! in
stang'a: ba au dîsu!), eu asiè credu, cã acest'a moti-
vare, ce ar' duce la unu resbelu civile, (sensatiune in
casa) nu meriteza d'a fi refutata (Asiè este!) acest'a
motivare, ce, precum dîsei, ar' duce la unu resbelu
civile, nu are trebuintia de vre unu respunsu d'in
parte-mi, pentru cuventulu d'eu, eu abie credu, ca se
se gasesca cine-va, carele ar' urmã pre acestu terenu
dlui generalu; — decum-va inse totu-si, onor. d. de-
putatu a vrutu se dîca, cumcã infintiarea acestei ar-

mate cumplite se intentiuneza si in contra aceluor-a
cari, basati pre legile positive si inca in vigore a le
patriei, apera si sustienu cã in patria existu mai mul-
te natiuni regnicolare, seu cari cutedia a face macaru
numai amintire despre natiunea romana, serbesca,
etc. (Contradictiuni, strigãri in drept'a: Neci nu sunt!
in stang'a estrema: Ba sunt!) atunci marturisescu, cã
acest'a nepomenita nerespectare a legiloru in vigore,
nu numai cã ar' duce la unu resbelu civile, ci ar' isbl
si in acci-a, cari in adres'a d'in 1861 a camerei, acen-
tuara „natiunea romana“ si serbesca, acest'a credu cã
nu-o doresce neci onorab. d. generalu, carele una ora
intrega au insiratu aici in camera faptele sale mari.
— A mai dîsu inca, si in asta privintia am se-i des-
coperu recunoscentia, cã doresce a multumè natiu-
nile regnicolare, si a li-se da tote drepturile compati-
bile cu intregitatea tierci; — mai multu neci noi nu
ceremu; dar pare-mi-se cã onorab. d. deputatu n'are
concepte chiare in asta privintia, cã-ce pre candu de
una parte voiesce ca natiuniloru nemagiare se li-se
dee tote drepturile, totodata de alta parte dîce cã nu
va suferi ca cine-va in asta patria se se numesca ro-
manu seu serbu! De altmintrea spre acest'a nimene nu
va cere concessiunea de la dsa.

Mai departe, dsa pomeni in cuventarea sa si
despre guvernulu Romaniei, si câtu pentru acestu-a
esprimã dorinti'a sa, carea dîce, cã ar' fi si intru in-
teresulu Ungariei, de a vedu odata guvernulu Roma-
niei stabilu si consolidatu. Acesta declaratiune ar
potè servi respectiviloru spre mare multumire, dar
are unic'a scadere, cã respectivii nu o credu, si nu o
credu pentru cã esperinti'a li areta una procedura
cu totul contraria. Politic'a tradiționala a Austriei
li-a fostu pururea dusmanosa, si procedur'a barbati-
loru ei de statu fatia cu Romania dovedesce pre tote
dilele acelu sentimentu de dusmania. Vreu a sperã
cã barbati de statu ai Ungariei nu voru plecã totu
pre aceea-si cale, dar diu, procedur'a guvernulu
nostru urmata mai de una-di cu ocaziunea negotia-
tiuniloru pentru inchiarea unei conventiuni postale,
n'au prea doveditu acesta intentiune.

Voiu trece la propusetiunea, ce onorab. d. gine-
rariu... (Strigãri: Aci nu e ginerariu, ci deputatu.)
Me rogu de iertare, eu credu, cã domni'a-lui a vor-
bitu aci mai multu ca ginerariu, si nu ca deputatu
(Haritate). Onorab. d. deputatu dara a afirmatu, cã
guvernulu romanu acitia prin tienut'a sa inimica
agitatiunea in tier'a. Ast'a, me rogu, nu se pote do-
vedu prin nece unu faptu. Cum pote fi acusatu gu-
vernulu unei natiuni vecine cu una asemene inten-
tiune, fãra a fi datu vre-una cauza la acest'a? — Eu
lasu se judece onorab. camera, ce declaratiune ne-
parlamentaria fi acest'a.

Trecu acum'a la deosebit'a parere a dlui deputa-
tu Vilh. Tóth, esprimata cu privire la determinatiunile
§-lui 11 alu proiectulu de lege relativu la aperarea
tierci, cari statorescu pentru unu tempu de diece
ani contingentele armatei, compusa de 800,000 de in-
dividi. Domni'a-lui observã, mai vertosu aceluor-a
cari vedu una perdere de dreptu in acelu §-u, cã
ast'a e una frase gola, cã-ci camer'a are ocaziunea a
stramutã in fia-care anu decisiunile aceluor §§-i;
— modest'a mea parere este, cã mai multu pote fi
considerata de una frase gola ace'a ce dîse onorab.
d. deputatu, decâtu decisiunile chiare si determinate
a le legei, cari intr'adeveru despoia tier'a de dreptulu
seu de a determinã seu a denegã numerulu fecioriu-
loru, o despoia, dîcu, nu numai pentru unu tempu
de 10 ani, ci, considerandu natur'a si esinti'a „hon-
vedismulu“ care adeca este radfmu armatei ordi-
nare, pentru totu-de-un'a.

Onorab. camera, nu voiu mai dîce multe, mi-
voiu luã libertatea de a face numai câte-va reflexiuni
la unele cuvinte a le onorab. d. ministru-presie-
dinte.

Doulu ministru-presiedinte sentf argumintele
poternice a le onorab. d. deputatu alu urbei Coma-
rom, prin cari acestu-a dovedu, cã legislatiunea no-
stra si a perdutu aci dreptulu de a despune a supr'a
dãrii de sange si de bani, de-sf marturisescu, cã
m'am miratu forte, candu onorab. d. deputatu alu
urbei Comarom ajunse la una deductiune cu totul
contraria, adeca la adoptarea proiectulu de lege.
— Numitulu deputatu a motivandu-si acest'a de-
ductiune contraria ni-a datu numai se intielegemu

*) Domni'a loru audia prea bine.

caus'a, (Haritate) care a respicat'o cu multu mai chiaru onorab. d. ministru-presiedinte, carele totodata cu privire la procedur'a guvernului, ni mai presintă, ca exemplu, procedur'a guvernului prusescu, dîcandu, că Prussi'a a devenitu mare si puternica, d'in cauza, că s'a vatematu constituțiunea.

Mi-va iertă inse dlu ministru-presiedinte, daca cercu eu caus'a acestei impregiurări aiurea. — Caus'a că Prussi'a s'a innalțiatu este, că principii ei au preceptu de tempuriu poterea grandeosa, ce jaceă in ide'a reformatiunei besericesci, si o au esplotatu in favorea estiuderei imperiului lor, si, ajungandu-si in parte scopulu, s'au abtenu de a se amestecă in cestiuni straine, a nume in afacerea orientală si italiiana, si si-au regulatu mai antăiu afacerile financiari si administratiunea interna, ca nici una alta potere europena.

Prussi'a si-a adausu poterea si in presinte nu pentru că, ci cu tote că guvernulu a procesu in contr'a constituțiunei. Acést'a inse a potut'o face cu prospectu la unu resultatu securu, pentru că a fostu convinsa, că poterea care jace in ide'a natiunalității este superioare poterei enorme ce jace in constituționalismu, si pentru că nu s'a temutu de acést'a potere grandeosa, ci a intrebuintat'o cu istetîme spre ajungerea scopuriloru sale.

Acést'a fû o procedere demna de unu adevratu barbatu — precum trebue recunoscutu că este contele Bismark, capulu guvernului prusienescu — nu se teme de potere, cuprinda-se ace'a in ori care idea, ci si-o supune sic-si; éra ace'a, care temendu-se de potere nu numai nu este capace a o esplotă in folosulu sêu, ci se silese a sta in calea ideelor moderne, cari navalescu ca unu torinte, pre ace'l'a chiaru atătu de putienu lu-potiu consideră de unu adevratu barbatu de statu, pre cătu n'asiu potē consideră de adevratu beliduce pre acelu generalu, care temendu-se de cumplit'a potere a pravului de pusca, far' lasă inimicului sê-lu intrebuintieze, éra tunurile pline si gat'a a se descarcă a le ostei proprie, le-ar' — tientu!

Onorabilulu dnu ministru-presiedinte a voitu, in cuvintele-i d'in urma, sê influentieze asupra camerei prin unu argumentu decisivu, si acestu-a a fostu provocarea la inimicii interni.

Daca dnulu ministru presiedinte identifica tier'a ori cu omnipotinti'a ministeriale, ori cu domnirea nemarginita a natiunei magiare asup'r'a celorlalte natiuni regnicolari, atunci si in acestu intielesu, mare este numerulu inimiciloru interni, (adeca majoritatea poporatiunei); daca inse dnulu ministru presiedinte nu identifica tier'a (precum si vreu sê credu, că n'a intieles'o asiè) cu domnirea guvernului sêu a ori cărei alte pârți, apoi potiu afirmă cu tota certitudinea, si-lu potiu ascură, că patri'a n'are altu inimicu, de cătu pre acea partita, care vre sê sustiena domnirea prentita cu totu pretiulu, chiaru si cu pretiulu esistintiei patriei (Aprobare d'in partea dep. romani.) si care, chiaru prin acést'a procedere neintielesu a ei, espune patri'a intr'unu modu arteficiosu, atacuriloru straine, cari le va potē indreptă in contr'a ei cu succesu ori care potere, pentru că e lucru prē firescu, că poporele se urescu de domnirea unei pârți si de sarcinele preste mesura mari; é'r' apoi pre poporele nemultimite nu le pote mantui neci una armata, fia ori cătu de mare. Asiè dara, cine espune patri'a intru acestu modu, acelu-a, Dloru, este celu mai mare inimicu alu ei. (Placere, in stang'a extrema.)

Premiendu aceste-a mi-iau voia a atrage atentiunea onorabilei camere inca la una impregiurare. (S'audîmu!)

Deducandu d'in cele dîse, se nu pierdemu neci odata d'in vedere, că insa-si armat'a de honvédi numai atunci va potē corespunde scopului sublimu si destinațiunei ei, candu cetatienu patriei voru fi indestuliti prin deslegarea cestiunei natiunalitățiiloru. (Aprobare, in stang'a extrema.)

Cu privire la deosebit'a pusetiune, in care me afu fatia cu tramitietorii miei, mi-tienu de detorintia a dechiară in numele meu si alu consotiloru miei de principiu, cari se afla in asemene pusetiune, că noi de ocamdata, adeca pana candu cestiunea natiunale nu va fi deslegata, la desbaterea acestoru proiepte de lege, cari ingreuna preste mesura poporatiunea patriei si suntu impreunate cu renunțiare de la atâte drepturi, neci că potemu luă vre o parte!

Siedinti'a casei represintantiloru d'in 5 augustu.

Presiedinte: Gajzágó; notariu: Horváth; ministri: Andrassy, Lónyay, Gorove, Eötvös, Wenckheim, Horváth.

Dupa autenticarea protocolului se anuncia scri-sorile incurse, apoi referesce Somssich in numele comisiunei bugetarie.

Lónyay propune, ca proieptele bugetarie impreuna cu referatul comisiunei respektive sê se tiparesca si impartiesca intre membri, si sê se puna la ordinea dîlei, ca primulu obieptu alu desbaterei, indata dupa reintrunirea dietei. — Se primesce.

La ordinea dîlei de asta-di, e desbaterea speciala despre legea de armata.

C. Tisza se silese, sê justifice portarea stengei centrale fatia cu proieptulu despre organizarea armatei; sustiene, că a primitu proieptulu ca basa pentru desbaterea speciala, dar numai sub conditiunea, că amendamiintele stengei centrale voru fi luate in condiseratiune; in casulu contrariu aru trebui sê voteze contr'a proieptului. Mai departe propune, ca titlulu: „proieptu de lege despre poterea armata“ sê se schimbe in „proieptu de lege despre poterea armata a coronei magiare.“

Halász doresce, ca titlulu sê se modifice astu-feliu: „proieptu de lege despre afacerile militare magiare.“

Nyáry partinesce amendamentul lui Tisza.

Hollán se declara contr'a acestui amendamentu, pentru că ataca esinti'a legi.

Andrassy inca nu lu-primesce, pentru că Ungari'a singura nu e in stare a mantui imperiulu. Amendamentul respektivu contine una frivolitate; feresca ddieu, ca acestu proieptu sê vorbesca numai despre poterea armata a Ungariei.

Urmeza replic'a si duplic'a d'in partea lui Tisza si Andrassy, apoi se procede la votizare, prin care se respingu ambele amendamiinte amintite mai susu.

§-ii 1, 2, 3 se primescu fără modificatiune.

La §-ulu 4 observa Tisza, că cei 12 ani de sierbitiu in armata si in gard'a tieriei (honvédség) sunt forte neproportionatu impartiti; propune dara, ca „sierbitiulu a) in armata sê dureze 3 ani, b) 3 ani in reserva, c) 3 ani in clasa antăia, d) 3 ani in clasa a dou'a a gardei de tiera. Cei cari intra de-a dreptulu in gard'a tieriei, sê sierbesca 9 ani in antăia, si 3 ani in a dou'a clasa.“

Hollán d'in punctu de vedere natiunale economicu se declara in contr'a amendamentului; asemenea vorbesce si Klapka.

Berzencze y partinesce pre Tisza.

Se voteza, si cade amendamentul.

§-ii 5 si 6 remanu.

La §-ulu 7 pretinde Nyáry, ca corpuri'e magiare de armata, sê se statiuneze in tiera in contr'a inimiciloru interni si externi; regimintele straine sê se scota d'in Ungari'a, că-ci la d'in contra atătu Ungari'a cătu si celealte provincie s'aru află intr'o stare perpetua de asedi.

Andrassy replica, că regimintele magiare nu se potu garnisonă in tiera, pentru că stralocarea constă bani multi, é'r' delegatiunea nu i-va votă, a fara de aceca trebue luate in condiseratiune si concentrările armatei intr'unu locu sêu intr'altulu, aceste inse aru fi neposibile pre langa amendamentulu lui Nyáry.

Se voteza si se primesce testulu originalu.

Amendamentulu lui Nyáry la §-ulu 8 é'r' lu-combate Andrassy. Nyáry replica, că procederea ministrului e votu de neincredere cătra honved. — La votizare se primesce, — lucru firescu — proieptulu regimului.

La §-ulu 9 se respinge modificatiunea stilistica a lui Bernáth.

Amendamentulu baronului Simonyi la §-ulu 10, completatu prin unu amendamentu a lui Várady sustienutu de Ivánka, Bonis, Nyáry si Tisza, si combatutu de ministrulu Horváth, Eötvös, Hollán etc. se respinge d'in caus'a, că desfiintandu-se ministeriulu comunu de res. oiu, s'aru ruina intreg'a cetate de cărti (kártyavár), pre cum dîse Eötvös.

In §-ulu 11 află Ghiczy doue curiosități; antăiu, legea acést'a se statoresce pre 10 ani, pre candu in confederatiunea germana atare lege are valoare numai pentru 5 ani; a dou'a, că contingentulu confinei militare nu se computa in armat'a magiara. Ghiczy propune dara sê se elimineze §-ulu 13 de totu, é'r' alu 11 si 12 sê se modifice astu-feliu, ca legea presinte sê aiba valoare numai pre 5 ani, si in armat'a magiara sê se compute si contingentulu confinei militare.

Somssich combate pre Ghiczy, Tisza lu-partinesce.

Acum vre sê vorbesca min. Horváth, Tisza lu-face atentu, că fiindu desbaterea inchiaia, regulamentulu casei nu-i mai permite sê vorbesca; presiedintele dă dreptu lui Tisza, dar dupa datina de pana acum totu-si aru dă ministrului cuventulu, ministrulu inse renunția de cuventu.

Acum vine treb'a la votizare, ca d'in steng'a ceru votizare nominala, care se si face. Pentru proieptulu regimului voteza 163, in contra 71. Presiedintele n'a votatu, 4 n'au vrutu sê voteze, 162 deputati absenteza de la siedintie.

Siedinti'a d'in 6 augustu a casei represintantiloru.

Presiedinte: Gajzágó; notariu: Horváth; ministri: Andrassy, Eötvös, Lónyay, Horváth, Wenckheim, Gorove.

Se cetesce si autentica protocolulu; Horváth punc pre mes'a casei legea despre venatu.

Somssich interpeleza pre ministrulu de justitia despre desfiintiarea diecimii vinului.

Min. Horváth raspunde, că proieptulu respektivu e gat'a, si se va presintă casei cătu de curendu.

Andrassy predă mai multe legi santiunata. — D'in partea unoru deputati incuru mai multe petitiuni.

Teleki intreba pre ministrulu de justitia, candu va denumi in Transilvani'a pre asesorii tribunalelor urbariale.

Horváth raspunde, că tribunalele numite voru intră in valore in 1 octovre.

Ráday interpeleza pre ministrulu de comeci, candu va presintă proieptulu de lege despre paduri.

Gorove raspunde, că lu-va presentă, candu lu-va potē pertrată casa.

La ordinea dîlei e continuarea desbaterei speciale a legii de armata.

La §-ulu 12 se face unu amendamentu prin Tisza, dar nu se primesce.

§-ii 13, 14 remanu ca in originalu, alu 16 se modifica necesitalu.

La §-ulu 16 face Várady unu amendamentu, pre care lu-combate Andrassy, si care prin urmare si cade.

§-ulu 17 se primesce modificatu prin doue amendamiinte, alu 18, 19, 20 fără nici una desbatere.

La §-ulu 21 se facu patru amendamiinte, d'intre cari nu se primesce neci unulu; §-ii 22, 23, 24 remanu.

§-ulu 25 se primesce modificatu, ceialalti pana la §-ulu 54 se primescu conformu proieptului regimului, respingendu-se tote amendamiintele.

La §-ulu amintitu mai in urma face Deák unu amendamentu, care firesce că se accepteza, ceialalti pana la § 59, cu care se inchiaia proieptulu, remanu ca in testulu originalu.

Siedinti'a se va continuă mane.

Siedinti'a casei de susu de la 6 aug.

Presiedinte: c. I. Cziráky; notari: b. Nyáry si c. Ged. Ráday.

Din partea regimului: b. Adalb. Wenckheim si Melch. Lónyay.

Andreu Paizs, notariu alu camerei deputatiloru, presinta proiectele de legi relative la darea pamentului si la darea a supr'a venitului, pentru a fi publicate, — si elaboratulu deputatiunei regnicolă croato-magiare, pentru a fi pertratatu.

Legile sanctiunate, fiindu publicate, s'a decisa se depune in arxivulu tieriei; se ordină totodata intiparirea proiectului de impacatiune croato-magiare si distribuirea lui intre membrii casei.

Presiedintele provoca, in fine, pre membrii camerei, ca, dupa ce proiectulu de lege relativu la apărarea tieriei se va presintă, precum se pote prevedea luni-a venitori'a camerei de susu, sê se infatîsieze in unu numeru cătu se pote de mare. Absintii voru provocati pre calea diurnalisticii.

In defectu de alte obiecte, siedinti'a se disolv.

Transilvani'a.

Dechiaratiune.

De vreme ce cunoscemu prē bine, cum că articlii pronunciamentului, aparut d'in clubulu intielegintii romane, adunate la Blasiu in campulu libertății in 15 maiu a. c., sunt fideli interpreti ai convictiuniloru politice ale toturor romaniloru d'in imperiulu austriacu, — venimu si noi subscrisii, cari n'amu luat parte la pregatirea acelu pronunciamentu, a ne dechiară prin acést'a publice: cumcă totu contienutulu acelu pronunciamentu este subtrahu chiaru d'in anim'a nostra; este adevrat'a expresiune a celoru mai intime dorintie ale nostre, prin urmare alaturandu-ne acelu-a intru tote ne dechiarămu ne-batoretoscu nu numai că lu-profesămu si pentru totu de-aun'a lu-vomu profesă, dara d'in tote poteriile nostre, pre căi legale, ne vomu si nevoi a elupă valore cuprinsului acelu pronunciamentu.

Datu comitatulu Clusiiului, in lun'a lui septoriu 1868.

(Urmeza 14 suscrieri de intieleginti romani.)

Statutele societății „Transilvani'a“ pentru ajutoriun studentiloru romani d'in Transilvani'a si pârțile ei.

Fiindcă ne vedemu adese ori in placut'a pusetiune de a aretă o. publicu starea si lucrările acestei societăți salutarie, credemu a ne impleni numai una detorintia, care am fostu impiedecati a o impleni pan' acum, impartesindu statutele acestei societăți, insoțite de una adresa a presiedintelui cătra „Romanulu“ in urmatoriele:

Domnule redactoru!

Am onore a ve comunică statutele societății Transilvani'a, rogandu-ve sê bine-voiti a le publică si in colonele diariului D.-vostre.

Se scie cumu s'a intemeiatu acésta societate.

Mai multi teneri Transilvaniani, studenti la universitatea d'in Bucuresci, serbandu aniversarii a d'le de $\frac{3}{15}$ maiu, diu'a reinviarei natiunalitãtii romane in Transilvania in 1848, propusera infintiarea unei societãtii pentru ajutoriulu studentiloru Romani de preste Carpati.

Ide'a fũ salutate cu entusiasmu de unu numeru mai insemnatu de studenti si alti Romani generosi.

Se tienura mai multe intruniri, se votara statutele societãtii, si se alese comitetulu. S'au luatu tote mesurele potintiose pentru asecurarea duratei societãtii.

Societatea, departe de a fi politica, nu are altu scopu de câtu acela de a stringe legamintele de frãtia între junimea studiosa d'in tote pãrtilu Romanimeii, venindu in ajutoriulu studintiloru Romani d'in Transilvania si pãrtilu ei.

Mai pre susu de veri-ce partitu politicu, noi ne adresãmu, pentru sprijinirea acestei societãtii, câtra toti Romanii de veri-ce stare.

Vocea nostra nu va resunã in desiertu.

Romanii d'in valea Dunarei si-voru aduce aminte cã, in cursu de lungi secolu, la timpu de pericolu, acei Carpati sempiterni ai Daciei centrale, au fostu de a pururea loculu de scapare alu natiunalitãtii romane. De acolo, d'in sinulu Carpatiloru, a descinsu Negru-Voda de a intemeiatu Tier'a-Romanesca; de acolo a venitu si Dragosiu-Voda de a fundatu statulu Moldovei; si pre candu, in timpii mai d'in urma, elementulu strainu parã a ne amenintã limb'a si a stinge chiaru sentiulu natiunalitãtii romane, totu romanulu d'in acei Carpati veni a reinviã limb'a, natiunalitatea si literatur'a romana.

Nici odata Romanii d'in Transilvania nu cunoscuro pentru d'insii alta misiune in aceste doue tiere, afara de aceea de a profesã ide'a natiunalitãtii romane. Ei nici odata n'au facutu alta politica in tierele romane; si nici unulu d'intr'insii n'a agonisitu aici vre odata alta avere, afara de stim'a si recunoscintã a adeveratiloru Romani.

Asta-di, asigurati si tari in consciintã natiunalitãtii nostre, noi de abiã mai avemu trebuintã de apostolatulu lor. Èr' ei, nici odata n'au fostu mai amenintati in limb'a si in natiunalitatea lor.

Unu bine nemarginitu le potemu face, venindu in ajutoriulu junimeii loru studiosu.

Nicãiurea in Europ'a poporulu tieranu, adeveratulu poporu, n'a produsu d'in sinulu sãu propriu, si prin midilocele sale proprie, barbati cu invetiatura, atãtu de numerosi si atãtu de meritati, ca in Transilvania. Junimea studiosa a acestui poporu merita respectulu si ajutoriulu totororu.

In câtu pentru noi, noi datorimu fratiloru nostri acestu ajutoriu. Nu e Romanu care nu se va grabi a-si implini pre intrecute acésta sacra detoria.

Presiedintele societãtii Transilvanii
A. Papiu Ilarianu.

Art. 1. Societatea porta numele Transilvanii.

Scopulu.

Art. 2. Scopulu societãtii este, stringerea legamintelor de frãtia între junimea studiosa d'in tote pãrtilu Romanimeii, venindu in ajutoriulu studentiloru romani d'in Transilvania si pãrtilu ei.

Art. 3. Numai studentii de la academie si universitãti, lipsiti de midiloce, se voru bucurã de ajutoriulu societãtii.

Art. 4. Dorintã societãtii este cã, cei ce voru studia cu ajutoriulu ei, dupa terminarea studiiloru se continue a servi romanismulu in partea locului.

Art. 5. Presiedintele societãtii, in urm'a unei decisiuni a adunarei, va aduce la cunoscintã publica epoc'a, candu societatea va fi in stare sã ajute d'in venitululu fondulu ei.

Membrii societatei.

Art. 6. Totu Romanulu pote deveni membru alu societãtii.

Unu strainu inca pote fi numitu membru onorariu alu societãtii.

Art. 7. Ori-cine va voi sã fi membru, n'are de câtu a cere inscrierea sa in registruulu societãtii, platindu inainte celu pucinu o rata lunaria.

Art. 8. Fia-care membru, odata inscriu, chiaru prin acésta se obliga, ca membru alu societãtii celu pucinu pre unu anu.

Art. 9. Unu membru, care n'ar indeplini obligatiunile sale prevediute prin statute nici dupa o a trei'a somatiune, ce i s'er face d'in partea comitetului, se va privi cã nu mai voiesce a face parte d'in societate.

Art. 10. Presiedintele societãtii se alege de adunare d'in sinulu societãtii. Elu este totu-odata presiedinte alu comitetului si alu adunarei.

Art. 11. Adunarea societãtii pote numi membri de onore, presiedinti si vice-presiedinti de onore.

Fondulu societãtii.

Art. 12. Fia-care membru e datoriu a raspunde societãtii celu-pucinu 12 sfanti pre anu, in rate lunarie sãu si pre anulu intregu inainte.

Art. 13. Membrulu onorariu la primirea decretului de numire raspunde odata pentru totu-de-un'a doui galbini; vi-

ce-presiedintele de onore trei galbini; presiedintele de onore patru galbini.

Art. 14. Membrii adunarei inca primescu decrete in urm'a verificãrii lor de câtra adunare. La primirea acestoru decrete, ei respundu o tacsa de câte doui sfanti.

Art. 15. Societãtea va cercã a-si mari fondulu prin tote mediele cele mai potrivite cu natur'a si scopulu ei, precum sunt cu deosebire: conferintie si publicatiuni literarie si alte asemeni.

Art. 16. Societãtea primesce cu recunoscintã daruri, subventiuni, donatiuni etc.

Adunarea societãtii.

Art. 17. Presiedintele convoca adunarea societãtii la fia-care trei luni.

La casu de trebuintã se pote convocã si de mai multe ori in sesiune extraordinaria.

Art. 18. Adunarea se convoca la resiedintã a comitetului in Bucuresci.

Art. 19. Membrii adunarei sunt:

- membri comitetului;
- acei domni membri ai societãtii, carii au luatu iniativ'a intemeiãrii ei.

De acesti-a se voru tienã si acei domni studenti romani de la academie si universitãti, carii pana la finele acestui anu 1867 voru binevoi a cere inscrierea domniei lor in registruulu membriloru societãtii.

c) acei domni, membri ai societãtii, carii pe langa minimulu de 12 sfanti pre anu voru raspunde societãtii odata pentru totu-de-un'a sum'a de douispredece galbini; in fine

d) acei carii in cursu de cinci ani au indeplinitu regulatu tote obligatiunile de membri ai societãtii.

Art. 20. Presiedintele societãtii deschide adunarea prin o dare de sema in numele comitetului despre starea societãtii.

Art. 21. Decisiunile adunarei se facu prin majoritate relativa de voturi.

Art. 22. Membrii absinti se considera ca invoiti cu decisiunile adunarei.

Art. 23. Membri comitetului ieu cuventulu, dar nu voteza in afacerile, in cari sunt detori cu raspundere.

Art. 24. Procesele verbali ale adunarei se redigu, sub preveghierea presiedintului, de trei sãu mai multi secretari alesi d'in sinulu adunãrii d'entre membrii ce nu facu parte d'in comitetu.

Art. 25. Atributiunile adunarei sunt:

- alegerea comitetului prin votu secretu;
  - esaminarea socoteleloru d'in fiecare trimestru;
  - alegerea comisiuniloru necesarie;
- Anume socotelele voru fi esaminate de o comisiune, carei-a se voru presentã tote registrele. Asta comisiune va presentã adunarei unu raportu, opinandu:

- votarea budgetului;
- modificatiuni in statute nu sã potu face, decãtu fiindu presentii doue treimi d'in numerulu totalu alu membriloru adunãrii si numai cu majoritate de doue treimi a celoru presentii. Asemeni propuneri trebuie a fi subscrise de cinci membri presentii ai adunãrii;
- decisiuni asup'rã vercaroruu medie, prin care s'ar potã mai usioru ajunge scopulu societãtii.

Art. 26. Adunarea gasindu de trebuintã a convocã vre-odata pre toti membrii societãtii fãra deosebire, va decide acésta prin majoritate de doue treimi d'in numerulu totalu alu membriloru adunãrii. In asta sesiune a adunãrii se va vota de mai inainte si regulaminte, dupa care au sã fi conduse debaterile acelei adunãrii generale si extraordinarie. Totu adunarea societãtii va ficsã de mai nainte si obiectele asup'rã caror'a va avã a fi consultata acea adunare generala.

Comitetulu societãtii.

Art. 27. Comitetulu se compune d'in 15 membri: unu presiedinte, doui vicepresiedinti, unu primu si unu alu douilea secretariu, unu casieru si alti noua membri.

Art. 28. Membrii comitetului se alege de adunarea societãtii pre unu anu. Ei potu fi realesi.

Art. 29. Cãrãndu trebuintã a comitetulu pote sã numesca subcasieri, contabili si subsecretari.

Art. 30. Presiedintele convoca comitetulu celu putienu odata pre luna la d'ãntãiu.

Art. 31. In lips'a presiedintului atributiunile lui le indeplinesc unulu d'in vicepresiedinti, delegatu de presiedinte.

Art. 32. Comitetulu reprezenta societatea in afara, in-grigesce de averea societãtii si de observarea statuteloruu si esecuta decisiunile adunarei.

Art. 33. Tote chartiele in numele societãtii si alu comitetului au sã fi subscrise de presiedinte si unu secretariu.

Art. 34. Comitetulu va depune la finele fiecaruu trimestru banii incasati la unu locu siguru, ca sã fructifice.

Art. 35. La casu candu in decursulu unuu trimestru banii incasati aru ajunge la suma de 30 galb. (treideci galbini), comitetulu e obligatu a-i depune se fructifice, inainte de implinirea trimestrului.

Art. 36. Registrele voru tienã in evidintã tempulu de candu si sum'a capitalului ce fructifica.

Art. 37. Comitetulu este responsabilu adunãrii de tote actiunile sale.

Art. 38. Societatea incepe anulu cu 1 iuliu 1857.

Art. 39. Scopulu acestei societãtii pentru ajutoriulu studentiloru romani d'in Transilvania si partile ei nu se pote schimbã nici odata, fãra a desfiintã ins'a-si societatea,

Art. 40. La casu candu societatea s'ar desfiintã, fondulu ei va trece negresitu la asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Aceste statute s'au votatu definitivu in a trei'a siedintã a adunãrii societãtii Transilvanii. Bucuresci, 30. iuniu 1867, in localulu gimnasiului Mateiu-Basarabu.

Presiedintele societãtii Transilvanii

A. Papiu Ilarianu.

Secretariulu

Procopiu.

ROMANIA.

La 7—19 Iuliu, guvernulu fũ informatu de agintii sãii administrativi cã, unu numeru de vr'o 150 Bulgari trecusera Dunarea de la Petrosiani in Turci'a, pe o barca, ce venise de la Giurgiu, si cã ore-care agitãtiune esiste între Bulgarii ocupati in tiera la lucrãrile agricole sãu la acele-a ale drumului de feru. Ordinu s'a datu indata la tote autoritãtile civili si militare, de pe marginea Dunarei, ca sã fia cu cea mai mare priveghiare, sã opresca ori-ce repetire a unoru asemeni fapte, si totu-d'o-data sã caute si sã urmãresca cu staruintã pe instigatorii miscãrii si pe organizatorii cetei, cari se sracurãsera de la Petrosiani peste Dunare. D. majoru Lipoianu fũ tramisu, cu instructiuni severe, la fati'a locului, tota dorobãntimea judetieloruu de margine fũ concentrata, trupele de granicieri fure indouite, patrulu numeroase puse pe totu lungulu tiermulu Dunarei, doue escadrone de dorobanti fura tramise la Alesandri'a, pe langa alte doue escadrone de cavaleria, ce se aflau deja concentrate la Zimnicea, o compania de infanteria fũ spedita la Giurgiu, si insu-si D. ministru de interne, merse la acestu d'in urma punctu, ca sã se asigure despre caracterulu agitãtiunii. O ancheta administrativa si judiciaria se incepũ indata. Deslusãrile ce ea a datu pãna acumu suntu urmãtoarele:

D. Coloni, arendasiulu mostei Petrosiani, a domnului Stirbei, sub cuventu cã i se dedese acumu câtu-va timpu focu la nisce clãi de paie ce avea pe mosie, puse spre paza in giurulu grananeloruu sale, unu numeru ore-care de Bulgari, ce serviau la acelu arendasiu ca lucratori. Langa granariile dlui Coloni se afla o padure, deã, care se intinde pãna spre Dunare, unde se invecinesce cu nisce balti acoperite cu trestia si rogozu, forte inalte. Pe langa acei pazitori, gratia localitãtiloruu, cari le permiteau a se stracurã fãra a fi veduti, in noptea ce precesse trecerea, se adunara, in totulu vr'o 150 de Bulgari la Petrosiani, unde deja fusesera aduse vr'o optu sãu diece lãdi cu arme si munitiuni, ale caroruu scandure defacute s'au gasitu in patulele dlui Coloni, o barca inchiriata la Giurgiu, venise acolo; Bulgarii armati se imbarcãra in timpulu noptii si ascunsi de unu mare cortu de panza, ce-i oprã d'a fi veduti de pe tiermu, suira Dunarea pana la o jinsula, de aici; in noptea de 6 spre 7 iuliu, ei trecura pe pãmãntulu turcescu.

Pe langa scandurile ladiloruu de arme, cari purtãu etichete de diferite marfuri la adres'a mai multoruu comercianti bulgari si nemti, s'au gasitu la d. Coloni nisce proclamatii in limb'a bulgara.

D. Coloni si fratele sãu suntu arestati; s'au arestatu asemenea capitanulu batelului; care este grecu, unu bulgaru care inchiria barc'a si unu altu bulgaru, care este venitu de vre o 15 dle in tiera si alu carei miscãri au inspiratu banueli. Capitanulu si inchiriatulu batelului au datu ore-cari lamuriri asupra trecerei si asupra personeloruu, ce au ingagiatu batelulu. In urm'a acestoru declarãri s'au facutu mai multe perchisitiuni domiciliare si arestãri in Vlasca, Teleorman si Bucuresci.

In primele momente, spre a scãi care erã gravitatea cestiunii si a se descoperi tote ramurile acestei afaceri, s'au facutu asemenea perchisitiuni si la mai multe persoane de origine bulgara, forte bine puse in societatea nostra; nu s'a gasitu inãsa nimicu la d'insele.

D'in cele descoperite pana acumu resulta, cã miscarea a fostu oper'a fostiloruu membri ai legiunii bulgare d'in Serbi'a, licentiatii acumu cãte-va luni, si d'in cari vr'o 200 au venitu in Romania'a, mergendu in mai multe districte spre a cautã de lucru, si a catoru-va Bulgari esaltati stabiliti mai d'inainte in tiera. Instructiunea se urmãza.

Trecerea Dunãrii este cu totulu oprita bulgariloruu, si chiaru cei ce au pasporturi regulate nu potu trece de câtu in cãte-va porturi anume determinate si in numeru de celu multu trei d'odata, spre a se potã priveghia si controlã atãtu pe tiermulu stingu, cãtu si pe celu dreptu. Bulgarii fãra capeteia autoritãtiloruu. Tote mesurele s'au luatu spre a opri ori-ce aglomerare si guvernulu este hotãritu a procede cu energie contra totororuu aceloruu, ce s'ar cercã a compromite neutralitatea teritoriului romanu. Daca Romanii este dispusa a oferi ospitalitatea, totororuu personeloruu ce vinu a o capetã pe pãmãntulu sãu, ea nu pote inse, la nici unu casu, suferi uneltiri de natura a o compromite, si, guvernulu va fi, cu parere de reu nevoitu a usã de midilocele coercitive contra unoru asemenea uneltiri.

(Monitorulu.)

(Comunicatu.)

Noutãti Straine.

SERBIA. Fermanulu turcescu, prin carele Milanu, principe alu Serbiei, se instaleza pre trouu, este urmãtorulu: „Prin trist'a morte a principului serbescu, Mihaiu Obrenovicu, a urmatu necesitatea, ca demnitãtea principesca sã fia conferita altui-a. Scupcin'a generale natiunale se adunã, conformu usului legale, la Belgradu, si in puterea berat-ului impera-

tescu dtu I. rebi-il-evel 1246 (aug. 1830), care recunoșce dreptul ereditariu de primogenitură alu familiei principesci Obrenoviciu, prochiama pre Milanu Obrenoviciu rege alu Serbiei. Guvernulu tutelariu, denumitu in urm'a minorentății principelui, comunică guvernulu meu această decizie a scupcinei. Scopulu berat-ului, prin care se reguleza ereditatea tronului, a fostu de una parte a garantă pacea, bunăstarea și progresulu Serbiei, parte întregitoria a imperiului meu, era, de alta parte, fiindu lucrulu siguru, că gloriosei familie Milan Obrenoviciu, venita la tronul în puterea legii, i va succede a guvernă bine tier'ra si a-i garantă bunăstarea, amu aprobatu prin grati'a nostra imperatesca ordinea de succesiune, determinata prin beratulu numitu, si recunoșcemu pre Milanu Obrenoviciu ca principu ereditariu alu Serbiei si i conferim prefetură fortaretielu nostru Serbesci.

Principele va domni dăra conformu demnității sale, nesuindu-se a-si consacra viciu si puterea spre implinirea punctuale a legiloru si ordinațiuniloru continute in fermanulu prevediutu cu sigilulu nostru si relative la guvernarea Serbiei. — Datu 25 rebi-il-eschvel, 1285. (4/16 iul. 1868.)

Varietati.

** (Unu delictu nou.) Cutare judetiu cercualu in Boemi'a condamnă este dile pre doi individi la pedepsa banala, pentru că au spendiuratu de unu arbore câte-va esemplarie d'in o foia oficioasa. Condamnarea a urmatu pre bas'a unei ordinațiuni politiale a lui Bach d'in a. 1854, in urmarea carei-a totu individulu, care si-manifesta neindestulirea sa cu regimulu, comitea una abateră penala.

** (Energia in persecutarea presei.) E cunoscutu, că in contra diariului „Politik“ in decursu de optu dile s'au adusu trei sentintie contumaciale, prin cari redactorulu e condamnatu la inchisore grea de 18, 14 si 4 lune, si la amenda de 2000, 1500 si 1200 fl. Procuratorulu statulu a apelatu in contra acestoru sentintie, si propune amenda de 3000 fl. pentru fia-care redactiia, la olalta dăra 9000 fl. — In decursu de 20 dile redactorii diurnaleloru d'in Prag'a au fostu condamnati la 75 lune inchisore grea si 11500 fl pedepsa in bani.

** (Libertatea presei in Austri'a.) Tribunalele penale d'in Prag'a sunt asiute de delega cu procese in contra presei, in cătu au trebuitu să delege si tribunalele provinciale pentru sentintiarea diurnalistică.

** (Esemplu demnu de imitatu.) In urmarea terorismulu, sub care geme pres'a in Austri'a, diurnalulu „Politik“ d'in Prag'a, perdendu tota cautiunea, a trebuitu se incete. Mane d'i a aparutu „Correspondenz.“ Cu scopu inse, ca sustinerea organulu celui nou să fia asigurata, abonantii diurnalulu „Politik“ s'au contielesu, să contribue fia care proportiunatu averei sale; asi se adună o suma frumoasa, care apoi se tramese redactiunii cu urmatori'a comitiva: „Die Redactoru! Tramitiendu-ne concursulu nostru pentru organulu celui nou, te rogâmu, să consideri organulu credinciosulu nostru, care e totu de-un'a gata spre sierbitiu.“

** (Numerulu limbiloru si alu dialecteloru omenimei întregi.) In Asi'a întreaga sunt 937, in Afric'a 226, in Europ'a 587, in Americ'a 1264. Limbele si dialectele d'in mai multe insule inca nu sunt cunoscutu; asiă numerulu limbiloru si dialecteloru se ia in dilele nostre cu 3014. Acest'a cifra cuprinde in sine cei mai grea sentintie de judecata a supr'a aceloror omeni, cari si-vor fi pusu vreaodă in minte, séu si-vor pune de aici înainte, ca să faca a se perde cele mai multe limbe si a se adoptă de cătra omenimea întreaga numai câte-va, cumu amu dice privilegiate. Cu totulu altu ce-va ar fi, deca s'ar pune întrebarea asiă, ca să se invente un'a limb'a universală, pe care să o pota invetiă cu inlesnire fia-care omu pre langa a s'a, buna ora pre cumu esto music'a. Intru adeveru, că incependu de la filosofii Descartes, Leibnitz, Rousseau, Chabanon, Nodier, pana la Olivet, multi si-batura capulu, pentru ca-să afie un'a limb'a universală. In dilele nostre dn. Supte si-sacrifică anii vietiei sale de la 1829 pana la 1863, meditantu si planuindu a supr'a sciintiei despre una limba universală, séu precumu o nimescu altii, limb'a musicală. Dn. Sudre crede, că ar fi aflatu chieile pentru una limba universală si că acelea ar fi numai siette, adica: do, re, mi, fa, sol, la, si. Cu aceste 7 note d'in gamma s'ar potă formă tote trei limbele omenesci, adica cea vorbită, cea scrisă si cea muta séu mimica, Celu putienu asiă credu adeptii dlui Sudre. Sperâmu, că filologii nostrii ne voru da si in acest'a directiune invetiatur'a dorita. Ide'a in sine este sublima; viitorulu i remane reserata esecutarea ei practica. („Transilvani'a.“)

** (Semnele tempului.) Unu deputatu in diet'a Ungarioru, membru alu partitei regimulu, comunica in „Pester Lloyd“ urmatori'a declaratiune: „On, Redactoru! In pretiuit'a d-tale foia cetescu despre person'a mea, că eu m'asiu fi abtenuu a votiză despre legea de armata d'in caus'a, că asiu tienă-o pre democratică, si in genere n'asiu potă consenti cu militarea generală.

Acest'a nu e asiă!

Nu esiste lege, care să mi-fia pre democratică, — luandu cuventulu democraticu in sensu nobilu; si nu existe ver una detorintia, de care asiu voi principialu a liberă pre ver una cetatiu alu statulu.

In aste două privintie me provocu la toti on. mei colegi, naintea caroru-a amu vorbitu in clubulu deakianu.

Temerile mele aveau alta causa, si adeca vorbindu pre scurtu, prin infintiarea unei armate magiare (magyarische Arme) — si honvedii facu atare armata — eu aflu tote relatiunile de putere d'incolo si d'incoace de Lait'a, restornate de pre bas'a loru, in cătu sum de acea convingere, că unu nou atacu mai că nu se pote incungiuță.

Atât'a pentru justificarea mea, pentru a polemisa e pre târdiu.

Alea iacta est.

Pest'a, 5 augustu 1868.

Contele Cebrian.

** (Ministeriulu magiaru de finantie) se va impartă de acum înainte in siese sectiuni, si anume pentru personalie, dări directe, dări indirecte, bunuri de statu, afaceri montane si pentru afacerile casseloru finantarie. Fia-care sectiune are mai, de-ora-ce in urmarea decentralizării prin infintiarea celoru directiuni finantarie, lucrările centrale s'au imputienatu.

Sciri electrice

Triestu, 5 augustu. Noulu locutieninte, generalulu Möring, a emis una prochiamațiune, in care afirma, că devis'a lui e libertatea legala pentru totu omulu.

Berlinu, 5 augustu. „Correspondenti'a provincială“ scrie despre festivitaea puscasiloru in Viena: Germani'a desaproba agitatiunile aceste, pentru că doresce pace sincera si relatiuni bune. Regimulu austriacu a dechiaratu, că nu a pusu in lucrare si nu partecipeza la aceste manifestatiuni; regimulu austriacu ni-a datu acest'a dechiaratiune cu scopu, ca bun'a intelegere între Prusi'a si Austri'a să nu se altereze.

Berlinu, 5 augustu. „Nord. Ztg.“ dechiară, că denumirea unui nuntiu pentru confederatiunea nordica nu s'a intentatu nici d'in una parte.

Belgradu, 5 augustu. Ministrulu in disponibilitate, Christics, s'a pensiunatu.

Vien'a, 6 augustu. Maicstătile sale imperatulu si imperates'a caletorescu la Possenhofen. — Locutienintele marsialulu provincialu d'in Boemi'a a resemnatu.

Sibiu, 6 augustu. „Hermanst. Ztg.“ publica unu cerculariu alu comitelui cătra cercurile sasesci, prin care universitatea natiunala a sasiloru e conchiamata pre 15 septemvre.

Petriburgu, 6 augustu. „Journ. de St. Petersb.“ demintiesce scirea diurnalulu „Debatte“, că Austri'a s'aru fi plansu pentru spriginirea agitaciuniloru in Boemi'a prin Rusi'a. Numitul diurnalulu sustiene, că Acemi'a propaganda existe numai in fantasi'a publicistiloru austriaci.

Vien'a, 6 augustu. Functiunarii pentru espeditiunea ost-asiatica suntu intariti de imperatulu. Contradmiralulu Petz e denumitu comandantele escadrei si reprezentantele extraordinariu, Dr. Scherz pentru partea comerciala politica; pentru diplomatia sunt denumiti doi secretari de legatiune si doi atasati; pentru sierbitiulu consulatulu unu consulu generalu si doi cancelari de consulatu.

Parisiu, 6 augustu. Regin'a d'in Angli'a a sositu aici, imperates'a i-a facutu visit'a dupa a mediadi. Lordulu Stanley se accepta pre sera si va cinăla imperates'a.

Londr'a, 6 augustu. Ambasadorulu Austriei in Londr'a, contele Apponyi, pleca cu concediu in Ungari'a.

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumuriloru de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Pörsionu	„ 10 „ 24 „	„ 10 „ 51 „
„ Neuhäusel	„ 1 „ 23 „	„ 1 „ 54 „ noptea
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „	„ 1 „ 51 „ dem.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „	„ 9 „ 14 „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „	„ 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	„ 3 „ 55 „	„ 7 „ 47 „
„ Jasenov'a	„ 8 „ 4 „	„ *)
„ Beseric'a-Alba	„ 8 „ 40 „	„
Soscesc in Baziasiu	la 9 „ 10 „	„

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beseric'a-Alba	„ 6 „ 27 „
„ Jasenov'a	„ 7 „ 6 „
„ Temisior'a	„ 10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem.
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ noptea „ 12 „ 53 „ diu'a
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „ dem. „ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel	„ 1 „ 52 „ diu'a „ 1 „ 8 „ nopt.
„ Posionu	„ 4 „ 48 „ d. a. „ 4 „ 12 „ dem.
Soscesc in Vien'a	la 6 „ 36 „ „ 6 „ — „

Jasenov'a-Oravit'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.
„ Jam	„ 9 „ 12 „
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „
Soscesc in Oravit'a	la 10 „ 57 „

Oravit'a-Jasenov'a.

De la Oravit'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „
„ Jam	„ 5 „ 38 „
Soscesc in Jasenov'a	la 6 „ — „

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ dem.
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „
„ Püspök-Ladány*)	„ 1 „ 58 „ dup. med.
Soscesc in Oradea	la 4 „ 38 „

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde soscesc la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a
Soscesc in Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a
„ Czegléd	„ 5 „ 41 „ ser'a
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a.

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 47 „
„ Szolnocu	„ 11 „ 2 „
Soscesc in Aradu	la 5 „ — „ ser'a.

Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a
„ Solnocu	„ 4 „ 22 „ dupa mediadi.
Soscesc in Czegléd	la 5 „ 33 „
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute ser'a.
„ Salzburg	„ 1 „ — noptea.
„ Monacu	„ 5 „ 45 deman.
„ Stuttgart	„ 11 „ 45 „
„ Mühlacker	„ 12 „ 55 diu'a.
„ Carlsruho	„ 2 „ 10 dupa méd.
„ Strassburg	„ 5 „ 25 „
Soscesc in Paris	la 5 „ — demaneti'a.

Paris-Vien'a.

De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.
„ Stassburg	„ 8 „ 57 „ dem.
„ Carlsruho	„ 10 „ 40 „
„ Mühlacker	„ 12 „ — diu'a.
„ Stuttgart	„ 1 „ 20 „ dupa méd.
„ Monacu	„ 8 „ 30 „ ser'a.
„ Salzburg	„ 1 „ 30 „ noptea.
Soscesc in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.

Comunicatiunea posteloru.

De la Oradea-Mare la Clusiu pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, soscesc in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.
 „ Clusiu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a.
 „ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele, la 7 ore ser'a, soscesc in Sibii la 2 ore 15 minute noptea. Cale are 34 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.
 „ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, soscesc in Aradu la 1 ora 45 min. noptea.
 „ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. soscesc in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.
 „ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.
 „ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, soscesc in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.
 „ Orsiova la Temisior'a pleca marți-a, mercuri-a si vineri-a la 6 ore ser'a, soscesc in Temisior'a la 6 ore ser'a in diu'a urmatorea.

De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. soscesc in A. la 11 ore 45 minute diu'a.
 Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.
 „ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa mediadi, soscesc la 7 ore 45 minute ser'a.
 „ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele, la 3 ore d. m. soscesc la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 $\frac{1}{2}$ mile tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 8 cr.
 „ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesc la 11 ore 50 min. diu'a.
 „ Sibii la Brasiovu pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesc la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
 „ Brasiovu la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, soscesc la 9 deman.
 „ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambet'a la 7 ore ser'a, soscesc la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
 „ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore demin. soscesc la 2 ore 35 min. noptea.